

Cestou násilí

Noam Chomsky

(Výtah z knihy „Hegemony or Survival“, Metropolitan Books, 2004)

Když Colin Powell v září 2002 objasňoval před ne právě přátelsky naladěným publikem na Světovém ekonomickém fóru strategii americké národní bezpečnosti (NSS) a prohlásil, že Washington má „svrchované právo použít v rámci sebeobrany sílu proti národům, které vlastní ZHN a spolupracují s teroristy“, byl to vlastně

oficiální pretext k napadení Iráku.

Zhroucení této záminky je sice známé, ale není věnována dostatečná pozornost nejdůležitějšímu důsledku:

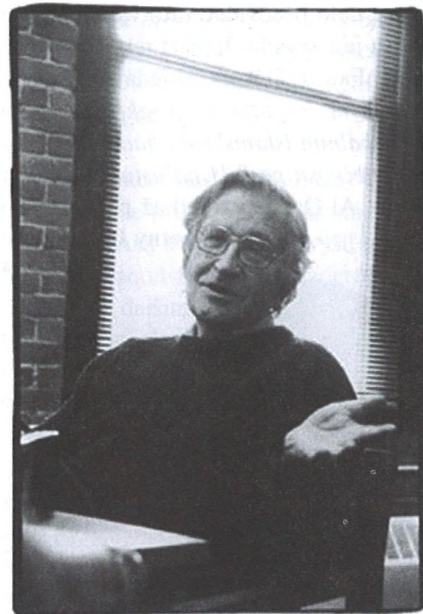
NSS byla efektivně revidována směrem k snížení laťky k agresi. Primární potřeba udržet na uzdě teror se potichu vytratila. Mnohem důležitější ale je, že Bush a jeho kolegové deklarovali právo uchýlit se k použití síly i v případě, kdy nějaká země nemá ZHN, či dokonce ani neplánuje je vyvinout. Stačí, že by mohla mít „důvod“ a „způsobilost“ to případně udělat. Skoro každá země, která má potřebné technologické schopnosti a mohla by mít důvody, je cílem pozorování. Podle nové oficiální doktríny, se kterákoli z nich může stát předmětem zdrcujícího preventivního útoku. Colin Powell v této revizi zašel dokonce ještě dál prohlášením, že prezident měl právo Irák napadnout, protože Saddám nejenže měl „důvod a způsobilost“, ale „dokonce už podobných hnusných zbraní použil proti svým iránským nepřátelům i proti vlastním lidem“ – za neutuchající podpory Powella a jeho kolegů, jak ovšem v rámci obvyklosti pozapomněl dodat. S podobnou verzí přišla také Condoleezza Rice. Kdo si při takové argumentaci vlastně ještě může být jist před napadením? Jak v jedné zprávě uvedla Reuters, „... není divu, že Iráčané nevěří, že Saddáma Husseina vůbec kdy uvidí na lavici obžalovaných, a když, pak

požadují, aby vedle něj seděli v okovech i jeho bývalí američtí spojenci.“

Při zoufalé snaze vymyslet si záminky k ospravedlnění poté, co se jiné žalostně zhroutily, státní správa i její mluvčí opatrně obcházel zjevný smysl invaze: založit bezpečné výchozí vojenské základny v klientském státě, přímo u srdce hlavních světových zásob energie, chápaných od druhé světové války jako „podstatný zdroj strategické moci“, přičemž lze očekávat, že do budoucna budou ještě důležitější. Odhalení, že vláda zamýšlela napadnout Irák už dlouho před 9-11 a vystupňování „války s terorem“ ve smyslu naplnění tohoto cíle, by tedy nemělo být pro nikoho překvapením. V interní diskusi jsou všechny plané vytáčky zbytečné. Členové soukromého klubu reakčních statistiků už dlouho před nástupem do funkcí rozpoznali, „že potřeba přítomnosti značných amerických sil v Zátocě odsunuje otázku přežití režimu Saddáma Husseina do pozadí“. I v období nerozhodné politiky, poté, když se současní držitelé moci v roce 1981 poprvé ujali funkcí, byla a je dodržována stejná směrnice: V Iráku nesmí vládnout Iráčané.

Strategie národní bezpečnosti 2002 a její realizace v případě Iráku, je všeobecně považována za předěl v mezinárodních záležitostech. „Je to revoluční nový přístup“, napsal Henry Kissinger, který schvaluje tuto doktrínu, ovšem s taktickými výhradami a jedním velmi důležitým omezením: „nemůže to být univerzální princip dostupný každému národu“. Právo na agresi musí zůstat rezervováno pro USA, a snad jejich vybrané mandanty. Musíme odmítnout nejzákladnější morální truismus, princip univerzálnosti – stav obvykle zakotvený v prohlášeních o ctnostných záměrech utýranými slovy právníckého formalizmu.

S tím, že nová doktrína i její provedení bylo vskutku „revoluční“ souhlasil i Artur Schlesinger, avšak z úplně odlišného důvodu. Když na Bagdád dopadaly první bomby připomenul Rooseveltova slova po vybombardování Pearl Harboru: „*Toto datum bude navždy žít v hanbě!*“ „Nyní

jsou to Američané, kdo žije v hanbě,“ napsal, „protože jejich vláda úspěšně adoptovala politiku císařského Japonska.“ Dodal, že George Bush „úspěšně konvertoval globální vlnu sympatie k USA na globální vlnu nenávisti vůči americké aroganci a militarizmu“. O rok později „se rozladění Amerikou a její politikou spíše vystupňovalo, než zmenšilo“. Také v Británii poklesla podpora pro válku o třetinu.

Obsah

1105 - 1108

CESTOU NÁSILÍ

1109 - 1110

VEDENÍ KALIFORNSKÉ ...

1111 - 1112

CHEMICKÝ SENDVIČ

1113 - 1115

NÁVRAT K MAXWELLOVĚ A TESLOVĚ VIZI PROSTORU

1115

MOBILY

1116 - 1119

TEMNÁ HMOTA

1121 - 1122

STO OPIC

1124 - 1125

BRATRSTVO sv. JERONÝMA

1126 - 1131

MYSTIKA A MYSTÉRIA

1132 - 1134

KOŘENOVÁ ČISTÍRNA

1135

JÍDELNÍČEK PRO MALOU ...

1136 - 1137

SAHARSKÉ PUTOVÁNÍ

1138 - 1139

SDRUŽENÍ ZEMĚ